

Referat de aprobare

Secțiunea 1 Titlul proiectului de reglementare

Ordin pentru abrogarea Regulamentului de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor și modificarea unor acte normative care reglementează piața pentru ziua următoare de energie electrică aprobat cu Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 82/2014

Secțiunea 2 Motivul emiterii reglementării

1. Contextul și cadrul european de reglementare (*Descrierea situației actuale*)

Cadrul european de reglementare în domeniul energiei electrice prevede aplicarea unor norme armonizate în vederea cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, pentru furnizarea unui cadru juridic clar pentru un sistem eficient și modern de alocare a capacităților și de gestionare a congestiilor, care să faciliteze comerțul cu energie electrică la nivelul întregii Uniuni, permițând utilizarea mai eficientă a rețelei și creșterea concurenței, în beneficiul consumatorilor. Astfel, în baza Regulamentului (CE) nr. 714/2009, reformat prin Regulamentul (CE) nr. 943/2019 a fost aprobat *Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor*, care conține reguli specifice privind modul de organizare a piețelor pentru ziua următoare la nivel regional și european. Conform prevederilor acestui regulament, au fost aprobate de către toate autoritățile de reglementare sau de către ACER reguli specifice fiecărui domeniu necesar funcționării piețelor pe termen scurt cuplate, relevante pentru piața pentru ziua următoare următoarele:

1. Decizia Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei nr. 04/2017 privind prețurile de închidere minime și maxime armonizate care trebuie aplicate în toate zonele de ofertare care participă la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare (conform art. 41 din Regulamentul CACM)
2. Decizia Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei nr. 08/2018 privind Metodologia pentru algoritmul de cuplare prin preț, algoritmul de corelare continuă de tranzacționare și algoritmul de licitație intrazilnică (conform art. 37 (5) din Regulamentul CACM)
3. Decizia Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei nr. 10/2018 privind procedurile de ultimă instanță din regiunea de calcul al capacităților CORE (conform art. 44 din Regulamentul CACM)
4. Decizia Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei nr. 02/2019 – Anexa I privind Metodologia de calcul al capacităților pentru ziua următoare în regiunea de calcul al capacităților CORE (conform art. 20 ff din Regulamentul CACM)
5. Decizia Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei nr. 04/2020 privind amendarea Metodologiei pentru algoritmul de cuplare prin preț, algoritmul de corelare continuă de tranzacționare și algoritmul de licitație intrazilnică (conform art. 37 (5) din Regulamentul CACM)

6. Decizia Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei nr. 37/2020 privind produsele care pot fi luate în considerare în cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare (conform art. 40 din Regulamentul CACM)
7. Decizia Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei nr. 02/2021 privind amendarea procedurilor de ultimă instanță din regiunea de calcul al capacităților CORE (conform art. 44 din regulamentul CACM)
8. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 47 din 13 iunie 2017 pentru aprobarea documentului „Propunerea tuturor operatorilor de transport și de sistem (OTS) referitor la Termenul pentru fermitatea din ziua următoare (TFZU) conform articolului 69 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015, care stabilește liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor“
9. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 28/2018 pentru aprobarea documentului ”Propunerea tuturor OPEED pentru produsele care pot fi luate în considerare de OPEED-uri în procesul de cuplare unică pentru ziua următoare, în conformitate cu articolul 40 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”
10. Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 30/2018 pentru aprobarea documentului ”Propunerea tuturor OPEED pentru Metodologia de rezervă, în conformitate cu articolul 36 (3) din Regulamentul (UE) al Comisiei 2015/1222 din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”
11. Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 2515/2015 privind desemnarea societății Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale „Opcom” S.A. ca „operator al pieței de energie electrică desemnat” (OPEED)
12. Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 908/2017 pentru aprobarea documentului „Propunerea tuturor OPEED pentru Planul OCP”
13. Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 240/2019 de aprobare a documentului *“Propunerea tuturor OTS-urilor privind Metodologia de Calcul al Schimburilor Planificate care rezultă din cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, în conformitate cu articolul 43 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”*
14. Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 154/2021 pentru aprobarea documentului „Propunerea operatorilor de transport și de sistem din regiunea de calcul al capacităților SEE privind metodologia comună de calcul al capacităților pentru intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare și al pieței intrazilnice în conformitate cu prevederile art. 21 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”
15. Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 749/2021 pentru aprobarea documentului “Procedurile de ultimă instanță pentru regiunea de calcul al capacităților SEE în conformitate cu articolul 44 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor”

2. Cadrul național de reglementare

În prezent este în vigoare *Regulamentul de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor*, aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 82/2014, cu modificările și completările ulterioare.

Acesta cuprinde regulile de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare aplicabile la nivel național. Regulile PZU stabilesc un cadru centralizat de piață pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice de către participanții la piața angro de energie electrică, necesar pentru:

- facilitarea formării unei piețe angro de energie electrică la nivel național și regional în condiții de concurență, transparență și nediscriminare;
- stabilirea prețurilor de referință pentru alte tranzacții pe piața angro;
- optimizarea utilizării capacităților de interconexiune cu țările vecine prin aplicarea mecanismului de alocare implicită a acestora.

3. Scopul reglementării

Cuplarea piețelor pentru ziua următoare la nivel european este un proces desfășurat în mai multe etape, care are la bază utilizarea soluțiilor comune aprobate la nivel european. Operatorul desemnat al pieței de energie electrică din România, Opcom SA și operatorul de transport și de sistem, Transelectrica SA, au participat la dezvoltarea proiectului interimar de cuplare a piețelor pe baza capacității nete de transfer NTC (ICP) care este programat pentru lansare în luna iunie 2021. Acesta reprezintă o etapă tranzitorie în procesul de cuplare unică a piețelor bazată pe flux și presupune funcționarea pieței pentru ziua următoare conform regulilor stabilite în documentele de mai sus prin cooperarea operatorilor de piață și a OTS-urilor din marea majoritate a statelor europene.

Astfel, la data de 21 decembrie 2018, autoritățile de reglementare din România, Ungaria, Cehia, Slovacia, Polonia, Austria și Germania au solicitat, printr-o scrisoare comună adresată operatorilor de transport și de sistem (OTS) și operatorilor pieței de energie electrică desemnați (OPEED) din statele vizate, inițierea proiectului interimar pentru cuplarea piețelor pe baza NTC, între Germania, Austria, Polonia și 4MMC, pentru a dezvolta în continuare integrarea regională a piețelor pentru ziua următoare.

S-a previzionat faptul că Proiectul ICP va avea ca finalitate fuzionarea cooperării 4MMC cu proiectul MRC (Cuplarea multi-regională) și va reprezenta un pas important pentru extinderea cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, prevăzută de legislația europeană, permițând o tranziție treptată pe granițele vizate, de la alocarea explicită bazată pe NTC către alocarea implicită bazată pe flux, oferind o mai mare transparență pentru piață în timpul testării FBMC (flow based market coupling - cuplarea pieței bazată pe flux).

În urma solicitării autorităților de reglementare, OTS-urile și OPEED-urile relevante au elaborat și transmis, în luna februarie 2019, modelul de piață și roadmap-ul de implementare, acestea primind reconfirmare a sprijinului pentru punerea în aplicare a proiectului. Proiectul s-a derulat conform etapelor din roadmap, termenul inițial de lansare fiind aprilie 2020.

Totuși, în cursul primului trimestru al anului 2020, unele părți ale proiectului au întâmpinat blocaje datorită suprapunerii proiectului ICP cu alte proiecte europene în derulare, subsecvente regulamentelor europene, o importanță deosebită având-o însă interdependența între proiectul ICP și introducerea FBMC în regiunea CORE. De aceea, părțile proiectului (în speță cele care au întâmpinat aceste probleme) au estimat că singura opțiune ar fi o abordare secvențială completă, care ar duce la o întârziere de 9 luni a CORE FBMC.

Având în vedere această întârziere, rezultată dintr-o abordare secvențială completă, OTS-urile și OPEED-urile din cadrul proiectului ICP și Core FBMC au evaluat optimizările pentru a limita cât mai mult posibil întârzierile la ambele proiecte, ținând cont de îndrumările primite de la autoritățile de reglementare, cât și de la DG ENER, invitată să participe la ședințele de lucru. Întrucât părțile proiectului au afirmat că nu pot continua fără o îndrumare precisă din partea Comisiei Europene privind acceptarea întârzierii FBMC, astfel încât proiectul ICP să fie finalizat anterior FBMC, aceasta a transmis autorităților de reglementare o îndrumare, înaintată ulterior părților proiectului.

DG ENER a precizat că îndrumarea pe care o oferă este aceea a implementării secvențiale ICP / FBMC, din următoarele motive:

1. Extinderea implementării SDAC pe toate granițele relevante UE este o cerință legală și unul dintre obiectivele principale ale CACM. Deși aceasta trebuia să fie finalizată până în iulie 2018, în situația de față ICP este proiectul care va facilita îndeplinirea acestei cerințe legale în cel mai scurt timp posibil.
2. S-a estimat că implementarea proiectului ICP va crește bunăstarea socială, până la câteva milioane EUR și, în plus, va permite o cuplare semnificativă a Greciei și Bulgariei, care ar trebui să poată realiza acest lucru în perioada următoare lansării ICP.
3. Un pas intermediar în proiectul CORE FBMC ar avea o valoare adăugată în ceea ce privește atenuarea riscului și evaluarea rezultatelor proiectului.
4. ICP se află într-o fază avansată de dezvoltare (lipsind doar faza de testare, odată ce părțile întârziate își finalizează implementarea locală). Abandonarea activităților în curs în această etapă ar conduce la costuri care nu vor mai fi recuperate.
5. Părțile proiectului au anunțat deja o întârziere semnificativă a proiectului CORE FBMC, iar întârzierea suplimentară așteptată datorită implementării ICP nu este perturbatoare iar DG ENER a considerat că nu depășește beneficiile enumerate mai sus.

Propunerea DG ENER a fost aceea a implementării ICP în luna aprilie 2021 iar CORE FB în luna februarie 2022.

Urmând recomandarea DG ENER, părțile proiectului au continuat etapele ICP, termenul de lansare fiind însă decalat din nou în luna februarie 2021, datorită întârzierii în pregătirea pe plan local a unei părți a proiectului și în consecință a schimbării datei de inițiere a unor testări. Autoritățile de reglementare au solicitat părților proiectului să pună în aplicare măsuri de atenuare, angajându-și toate eforturile și flexibilitatea pentru a accelera perioada comună de testare. Necesitatea păstrării calendarului proiectului a fost considerată foarte importantă, chiar și cu luarea în considerare a efectuării testelor paralele pentru alte proiecte în derulare, deoarece nu ar fi trebuit periclitată robustețea scenariilor de testare. Din acest considerent, noua dată acceptată de toate părțile proiectului pentru lansarea ICP a fost 17 iunie 2021.

Având în vedere faptul că elementele principale ale funcționării piețelor cuplate pentru ziua următoare au fost stabilite în documentele citate anterior, aprobate deja de către autoritățile de reglementare sau de către ACER, s-a considerat că nu se mai justifică elaborarea și aprobarea unui regulament de funcționare a pieței pentru ziua următoare cu aplicare națională care să urmărească întocmai regulile stabilite în documentele cu aplicabilitate europeană, putând apărea inadvertențe sau chiar contradicții dacă la modificarea oricăreia din regulile cu aplicabilitate europeană nu s-ar realiza concomitent și schimbarea prevederilor regulamentului național. Ca urmare, se propune abrogarea *Regulamentului de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor* aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 82/2014, regulile de organizare și funcționare stabilite la nivel european urmând a fi cuprinse în procedurile

operatorului de piață desemnat, Opcom SA, urmând ca ANRE să avizeze conformitatea procedurii de funcționare a pieței pentru ziua următoare, elaborată de Opcom SA, cu documentele europene.

4. Schimbări preconizate/ măsurile propuse prin prezenta reglementare.

Prezentul ordin abrogă *Regulamentul de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor*, prevederile acestuia fiind înlocuite de regulile aprobate pentru cuplarea piețelor pentru ziua următoare, printre care:

- a) tranzacțiile vor fi realizate între participanți din regiunea cuplată conform algoritmului de cuplare prin preț, în limita capacităților interzonale validate și a restricțiilor de alocare;
- b) algoritmul de cuplare prin preț utilizează principiul de stabilire a prețurilor marginale - toate ofertele acceptate vor avea același preț pe zonă de ofertare pe unitate de timp a pieței; prețul capacității pentru ziua următoare reflectă congestia pieței și este diferența dintre prețurile corespunzătoare de închidere pentru ziua următoare din zonele de ofertare relevante;
- c) în conformitate cu prevederile din Metodologia algoritmului de cuplare prin preț, aprobat cu Decizia ACER nr. 8/2018, algoritmul calculează schimburile programate între zonele de ofertare și între zonele de programare, precum și schimburile programate între hub-urile de tranzacționare ale OPEED, conform metodologiei pentru calculul schimburilor planificate pentru intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare; pentru găsirea unei soluții, algoritmul de cuplare prin preț trebuie să evalueze diferite combinații de ordine bloc și ordine complexe, încercând să găsească valori pentru variabilele rămase care îndeplinesc cerințele pieței și ale rețelei, exprimate sub forma de restricții în optimizare;
- d) prețurile de închidere minime și maxime armonizate care trebuie aplicate în toate zonele de ofertare vor fi cuprinse între -500 EUR/MWh +3000 EUR/MWh, la fel ca în prezent;
- e) produsele vor fi dintre cele aprobate de toate autoritățile de reglementare (aprobate cu Ordinul președintelui ANRE nr. 28/2018), document conform căruia produsele aprobate promovează concurența eficientă în generarea, tranzacționarea și furnizarea de energie electrică, OPEED-urile putând consulta periodic participanții astfel încât produsele să reflecte nevoile acestora;
- f) ora de închidere a porții pieței pentru ziua următoare în fiecare zonă de ofertare este ora 12.00 iar tranzacțiile vor avea ca reper temporal orarul CET (Central Europe Time);
- g) termenul unic de fermitate pentru ziua următoare este stabilit la un interval de 60 de minute anterior orei de închidere a porții pieței pentru ziua următoare, aceasta însemnând că ulterior acestui interval toată capacitatea interzonală și toate restricțiile de alocare sunt ferme în ceea ce privește alocarea capacităților pentru ziua următoare;
- h) ofertarea și tranzacționarea se va face în EUR/MWh, similar tuturor celorlalte zone de piață, în timp ce plățile vor avea loc în lei;
- i) în situații ca decuplarea parțială/totală a pieței pentru ziua următoare, se va aplica procedura de rezervă, aprobată cu Ordinul ANRE nr. 30/2018 și care se bazează pe o

soluție descentralizată, cu un coordonator prin rotație care este responsabil pentru desfășurarea procedurilor funcției de operator de cuplare a pieței pentru ziua următoare; soluționarea problemelor locale însă va respecta proceduri locale ale OTS-urilor și OPEED-urilor, nefiind domeniul procedurii de rezervă;

- j) înregistrarea ulterioară a CN Transelectrica SA în calitate de participant implicit la piața pentru ziua următoare, pentru a-și realiza astfel responsabilitățile în calitate de agent de transfer, în cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare pentru zona de ofertare România.

5. Alte informații

-

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

1. Impactul macroeconomic

Se apreciază că extinderea cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare va avea multiple efecte benefice, printre care:

- crearea unei rețele comune între diferiții OTS, responsabilă de gestionarea transportului energetic din fiecare țară, asigurând astfel siguranța și stabilitatea rețelelor naționale de transport energetic;
- alocarea mai eficientă a capacităților transfrontaliere creșterea bunăstării sociale;
- prețuri echitabile și care reflectă costurile – piața cuplată implică un sistem transparent de compensare a pieței care determină prețuri în piața angro care corespunde cererii;
- îmbunătățirea convergenței prețurilor între diferite zone și un preț mai fiabil al energiei electrice pe orizontul de timp al pieței pentru ziua următoare;
- mai multă lichiditate și oportunități de tranzacționare pentru participanții la piață.

2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de reglementare nu se referă subiectul ajutoarelor de stat. În ceea ce privește mediul concurențial, acesta va fi stimulat.

3. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de reglementare nu se referă la acest subiect.

4. Implicații sociale

Proiectul de reglementare nu se referă la acest subiect.

5. Impact asupra mediului

Nu este cazul.

6. Alte informații

-

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de reglementare asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de reglementare

Procedurile Opcom SA referitoare la funcționarea pieței pentru ziua următoare, la constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la piața pentru ziua următoare și la modul de realizare a încasărilor și plăților corespunzătoare tranzacțiilor din piața pentru ziua următoare vor asigura aplicarea regulilor de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare în conformitate cu legislația europeană deja aprobată. ANRE urmează să avizeze *Procedura Operațională privind funcționarea Pieței pentru Ziua Următoare de energie electrică*, care comportă verificarea respectării respectivelor reguli.

2. Conformitatea proiectului de reglementare cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Reglementările aprobate anterior de către toate autoritățile de reglementare, inclusiv de către ANRE, sau de către ACER respectă legislația comunitară, așa cum s-a precizat mai sus, iar prin abrogarea Regulamentului existent, piața pentru ziua următoare va putea funcționa în conformitate cu acestea.

3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Nu este cazul

4. Alte informații

-

ANRE invită părțile interesate să transmită observații și propuneri legate de aspectele cuprinse în cadrul proiectului de ordin însoțite de o motivație corespunzătoare cel mai târziu până în data de 31.05.2021, inclusiv în format editabil, la adresa de e-mail srpee@anre.ro.